

4901

PRESS-SERVIS

NOVINSKO-IZDAVACKO PREDUZECE SAVEZA
NOVINARA JUGOSLAVIJE
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE OF THE FEDERATION
OF YUGOSLAV JOURNALISTS
BEOGRAD — Knez Mihajlova 2/X — Pošt. fah 842
Tel. 621-578 Ček. račun 101-11/1-804
Current Account with
Yugoslav National Bank

SLUŽBA DOKUMENTACIJE
CLIPPING SERVICE

Isečak iz lista
Newspaper cutting

НАРОДНА ПРОСВЕТА
Скопје

- 8 XII. 1967

ЛИКОВЕН ПРЕГЛЕД

**ВО СВЕТОТ
НА БОИТЕ
И ФОРМИТЕ**

Боро Митриќески: Момчиња

ВО ИЗМИНАТИОТ месец (ноември) низ нашите изложбени салони можевме да се сртнеме со три позначајни изложби.

ПРВАТА ОД НИВ беше организирана во соработка на Музејот на современа уметност од Скопје и галеријата Пенелопе од Рим под наслов „12 странски уметници“. Тоа беа веушност дела на дванаесет уметници што се сопственост на таа позната галерија од Рим. Покрај имињата на неколку италијански уметници, тука ги сртневме и имињата на уметници од други земји, (Аргентина, Уругвај, Ју-

гославија, Америка, Франција и др.). Интересно е да се одбележи дека сите овие современи уметници ги поврзува нешто што можеме да го наречеме интернационализам на вкусот. Тоа може да се дефинира така: дека сите тие се служат со еден интернационален јазик (се разбира, сликарски), а со извесен национален акцент во изразот. Бидејќи темата на уметноста од секогаш е иста, и иста ќе остане (човекот како тело и како душа, и неговата околина, со него и против него), затоа и на оваа изложба не е тоа од ликовен поглед најзначајно, туку начинот, конкретизацијата на темата, а за тоа уметноста има бескрајни можности.

На пример, Сара Шерман (Америка) во своите слики се обидува да прикаже некои актуелни политички и социјални моменти, со извесни стилизации и деформации на човечката фигура и секогаш со еден израз на вчудовидување на лицата. Додека Ричард Анто во своите слики застанувајќи на страната на авангардните тенденции, конкретно на поп-артот, создава една реалност, спротивно на онаа поетски интерпретирана реалност на Сара Шерман. Реализмот на Анто може да се нарече „технички реализам“, каде што стапува проблематично постоењето на човекот.

ВТОРАТА ЗНАЧАЈНА изложба за која ќе заборуваме беше отворена во Работничкиот универзитет на нашиот град, под наслов „Македонски акварели“. На изложбата беа застапени акварели од девет-десет наши сликари, кои особено ја негуваат оваа мошне благородна ликовна техника, покажувајќи во тоа резултати од различни вредности. Интересно е да напоменеме дека оваа изложба е прва од таков карактер кај нас, запшто досега се случуваше можеби некој акварелист самостојно да ги изложи своите слики, но никогаш не беше отворена една, така да речеме, антологија на македонскиот пејсаж.

Таа антологија почнува, како и целата наша модерна ликовна уметност со Димитар Аврамовски Пандилов, којшто е застапен со пет акварели, од кои едниот датира уште од 1927 година, кога тој ја отвора својата прва самостојна изложба. Како и во своите слики, така и во своите акварели Пандилов спроведува два вечни сликарски елементи: цртеж и боја. Неговиот цртеж е секогаш сигурен, студиозен, а бојата рафинирана. Особено беше за пофалба неговиот „Акт“ од 1928 година, што претставува зрела увертира на нашиот акварел.

Нашиот најпознат акварелист Љубомир Белогаски, како и Пандилов, застапен е со пет акварели, што се работени на негов специфичен начин, повеќе настојувајќи да ја предаде структурата на сликаниот мотив, откол-

ку да оди по површината на инспирацијата. Неговиот колорит е смирен, ретко ке се најдат интензивни бои, и тоа само кога решава планови или извлекува контури. Акварелите „Камбанарија“ и „Крушово“ треба да се одбележат како пример за акварелистичката физиономија на свој сликар.

Од постарата генерација на оваа изложба беа застапени и Вангел Коцоман и Василие Поповиќ — Цицо. За акварелите на Коцоман може да се каже дека тие ги содржат сите елементи на неговиот стил, само што се преведени на оваа флуидна техника. Василие Поповиќ — Цицо малку поинаку ја спфаќа суштината на оваа техника. За него таа претставува медиум со посебни својства, кои се обидуваше да ги најде во сите свои акварели, па дури и во своите акварелни карикатури.

Освен споменатите автори, на оваа изложба беа застапени и Ванчо Георгиев, Никола Баснарков, Зафир Хади-Митеев, Владимир Спасов, Тофе Шулајковски и Џане Јанкуловски, кои освен Шулајковски акварелната техника ја спфаќаат како дополнување на нивните „штрафелажки“ настојувања, овде-онде покажувајќи интересни резултати.

ТРЕТАТА ЗНАЧАЈНА изложба во поември беше отворена во Уметничката галерија на Скопје и ја прикажуваше нашата современа скулптура. Освен Јордан Грабулоски и Петар Хади-Бошков во неа беа застапени со по едно или две дела скоро сите позначајни наши скулптори, така што сепак, добивме една јасна претстава за најважните тенденции и стилови што се одвиваат во македонската скулптура. За реалистичките настојувања, на пример, тука ги сртневме двете дела на ветеранот на нашата современа скулптура Димо Тодоровски: „Портрет на мајка ми“ и „Јама“. Портретите на Рашко Муратовски тргнуваат од изворите на реализмот, но во натамошниот процес тие добиваат импресионистички црти. Скулптурата на Боро Митриќески може да се гледа како синтеза на повеќе стилови, тој тргнува од реализмот, а завршува со извесна надреалистичка форма. Присуство на повеќе стилови се сртнува и во скулптурите на Илија Ачиевски и Боро Крстевски.

Инаку, најголемиот дел на изложбата им беше посветен на младите. Драган Попоски — Дада ни се претставува со скулптури во дрво, каде што главно внимание им обрнува на композициските проблеми. Овој е секако најталентиран скулптор на младата генерација. По него следуваат неколку исто така талентирани скулптори, кои со различни вредности ја збогатуваат нашата скулптура. Тоа се: Стефан Маневски, Борче Николовски, Насо Бекаровски и Васил Василески.

Паскал ГИЛЕВСКИ